

KRISPLAN

RUDOLF STEINERSKOLAN I NORRKÖPING 2015-01-28

KRISPLAN	1
Telefonlista.....	2
Krisgruppen.....	3
Personskada.....	4
Dödsfall, Elev.....	11
Dödsfall, Personal.....	12
Dödsfall, Elevs familjemedlem.....	13
Brand och explosion.....	14
Olycka med många inblandade – upprättande av kriscentral.....	15
Övergrepp, t ex misshandel.....	16
Hot.....	17
Skadegörelse.....	19
Massmedia.....	20
Ovälkomna besökare.....	21
Delegationsförteckning.....	22
Förebygga olyckor.....	23
Råd till enskild hjälpare vid psykisk krisreaktion.....	24
Blankett för utflykt/studiebesök.....	25
Kriscentral – blankett för registrering telefonsamtal.....	26

Telefonlista

SOS Larm 112

Vrinnevisjukhuset **010 - 103 00 00**

Spåra samtal (vid hot) **112, begär spårning**

Journummer när det inte är lika bråttom

Ambulans, SOS-alarm	011-15 80 00
Brandförsvaret	010 - 480 40 00
Polis	114 14
Sjukvårdsrådgivning	11 77
BRIS Barnens rätt i samhället	116 111
Röda korset, telefonjour	0771 - 90 08 00
Giftinformationen	08-33 12 31
AIDS-jouren	020-78 44 40
Astma- och allergiförbundet	08-506 282 00
Kvinnojouren	011-10 38 11
Socialjouren Norrköping	011-15 22 83
Brottsofferjouren	011-10 28 89
Socialförvaltningen	011-15 00 00
Räddningstjänsten	010 - 480 40 00

Krisgruppen

Namn	Funktion	Kontakt
Charlotta Andersson	Rektor	070-229 13 99
Åsa Bergh	Styrelsens ordförande	070-401 83 10
Agneta Laudon	Skolsköterska	070-547 70 57
Ann-Helene Nilsson	Kurator	011-19 44 30
Lars Otnes	Skyddsombud Kommunal	lars.otnes@rudolfsteinerskolan.se
Mikael Arvehell	Skyddsombud Lärarförbundet	mikael.arvehell@rudolfsteinerskolan.se
Johnny Hjortmark	Vaktmästare	070-304 14 00

Varför beredskapsplan?

Målsättningen är att ha en beredskap för händelser som utlöser kris. Vid en kritisk händelse eller katastrof som berör vår skolas verksamhet, elever och personal på skolan samt anhöriga ska skolan kunna hantera situationen på ett sådant sätt att psykiska och fysiska skador på människor, egendom och miljö minskas.

Policy

Vi vill ha en öppen hållning i en krissituation. Skolan ska vara en plats där eleverna kan uttrycka sina tankar och känslor på olika sätt. Målsättningen ska vara att återgå till vardagliga rutiner så snart som möjligt men med möjlighet att sätta av tid för ritualer och samtal med eleverna. Personalen ska få hjälp att bearbeta sina upplevelser och stöd i sitt arbete med eleverna. Vi ska vara aktiva i vår relation till föräldrarna. Ge upplysning om vad som hänt, om vilka reaktioner som är vanliga hos barn i kris samt vägleda föräldrarna om vad de kan göra för att hjälpa till.

Krisgruppens ansvar

- Hålla krispärmen uppdaterad
- Se till att beskrivna åtgärder för att förebygga olyckor genomförs.

På kansliet finns

- Krisplan i pärm inkl. sammanställning telefonnummer till elevernas föräldrar dagtid samt personalens närmaste anhörig.
- Krispaket som innehåller ljus, dikter, pappersnäsdukar mm som kan användas när sorgliga besked framförs.

SOS Alarmering – ring 112

Personskada

Akut

Ge första hjälpen (se bilaga)

Tillkalla närmaste vuxen person

Be någon ringa 112

När ambulans anlänt, överlåt omhändertagandet till ambulanspersonalen

Be någon följa med till sjukhuset, stanna kvar tills anhörig anlänt

Informera anhörig om vilket sjukhus den skadade förts till och be denne komma dit

Kontakta krisgruppen

Efterarbete

Handlingsplan	Ansvarig	Åtgärdat
Informera all personal	Rektor/Förskolechef	
Informera klassen. Tänk särskilt på de som har en nära relation till den skadade eleven och ev. även deras föräldrar	Klasslärare/Klassföreståndare	
Kontakta anhöriga dagen efter för en lägeskontroll. Vid längre frånvaro skall kontinuerlig kontakt hållas och information ges	Klasslärare/Klassföreståndare	

Svårare olycksfall och akut sjukdom bland elever.

Några enkla råd till skolpersonalen.

Inledning

Ibland inträffas tyvärr svårare olycksfall och akut sjukdom bland eleverna. När skolsköterskan finns i skolan skall hon ta det omedelbara medicinska ansvaret. I en del akuta fall måste du dock själv ta ansvaret för en sjuk eller skadad elev innan hjälp hunnit anlända. Följande råd är enkla och kortfattade. De bör ses som korta anvisningar om vad du som medmänniska kan göra för eleven i en akut situation. Detta är alltså inte en uttömmande olycksfallsinstruktion. Vissa livräddande moment kan heller aldrig beskrivas i text utan måste övas.

I det följande redovisas 16 olika skade- och sjukdomsfall som kan få akut prägel i skolan.

Medvetlöshet

En medvetlöshet kan utvecklas successivt via

- a) omtöckning, dvs. att eleven svarar endast långsamt på tilltal
- b) sover, kan väckas men somnar igen
- c) nätt och jämnt reagerar vid nypning eller tillrop
- d) medvetlöshet dvs. är helt slapp och försvarslös och reagerar inte för ljud- och synintryck eller vid beröring.

Medvetlöshet innebär att hjärnans funktioner är nedsatta.

Detta kan bero på

- a) direkt skada på hjärnan, t ex hjärnskakning eller hjärnblödning
- b) syresatt blod når inte fram till hjärnan, t ex vid hjärtsvikt och andningshinder
- c) förgiftningstillstånd t ex alkohol, narkotika, lösningsmedel (sniffning) och mediciner
- d) medvetlösheten kan även bero på olika sjukdomar

1. Framstupa sidoläge

Om hjärtat slår och andningen verkar normal lägger man eleven på sidan, något framåtlutad, lossar åtsittande kläder, lägger över en filt eller liknande för att hålla värmen och övervakar tills ambulansen har kommit. Ambulans skall larmas, angiv förtur = största brådska.

Försök aldrig att få en medvetlös eller omtöcknad elev att dricka.

2. Fria luftvägar

Om eleven inte andas eller andas dåligt lägg honom på rygg på fast underlag. Tag bort alla lösa föremål ur hans mun, t ex tuggummi, uppkräkt mat osv. Hos en person som ligger på rygg faller tungan lätt tillbaka och blockerar luftstrupen. Böj därför elevens huvud bakåt så mycket som möjligt. Tungan dras då framåt. Ibland kommer andningen igång då andningshindret undanröjts på detta sätt.

3. Inblåsning mun-mot-mun

Hjälper inte fria luftvägar måste man inleda mun-mot-mun-andning. Håll för elevens näsa, slut den egna munnen kring elevens och blås lugnt in den egna utandningen. Kontrollera att elevens bröstorg höjer sig. Tag bort munnen, andas in och upprepa proceduren i takt av 12-15 andetag per minut tills hjälp anlant.

4. Hjärt-lungräddning.

HLR-metoden (hjärt-lungräddning) tillämpas av de som med godkänt resultat genomgått Svenska Kardiologföreningens utbildning.

5. Svimning

Svimning beror vanligen på blodtrycksfall som uppkommer hos vissa elever när de stått upp en stund. Blodtillförseln till hjärnan minskar, eleven blir blek, ibland kallsvettig och faller omkull. Oftast blir eleven inte medvetlös men omtöcknad. När man intagit horisontalläge regleras blodtrycket snabbt och eleven kvicknar till. Höj gärna fotändan något. Låt eleven vila 10 – 20 minuter. Om eleven därefter känner sig bra behöver man inte göra något ytterligare. Om en viss omtöckning kvarstår bör eleven sändas till sjukhus.

6. Krampanfall

Ett krampanfall medför vanligen medvetlöshet och ryckningar i kroppen. Oftast är anfallet självbegränsande och upphör inom några minuter.

1. Lagg eleven på sidan och framåtlutad på plant underlag på sådant sätt att han inte skadas av sina ryckningar.
2. Lossa åtsittande kläder.
3. Placera aldrig något mellan tänderna. Det gör större skada än nytta.
4. Elev som veterligen har sitt första anfall skall föras till sjukhus. Elev som redan tar medicin mot epilepsi förs till sjukhus först sedan man rådgjort med föräldrarna. Om anfallet pågår under längre tid än fem minuter måste ambulans larmas, angiv förtur = stor brådska.

7. Anafylaktisk chock

En anafylaktisk chock uppstår när vissa allergiker utsätts för en massiv exposition av det man är allergisk emot. Det kan t ex inträffa när en fiskallergiker äter fisk eller när en penicillinallergiker får en penicillinspruta. Det torde vara sällan som en anafylaktisk chock inträffar i skolan. De första symtomen är klåda i handflator, fotsulor och svalg. Därefter kommer nässelfeber, ögonklåda, astma, illamående, kallsvett och i värsta fall medvetlöshet.

Lagg eleven med fotändan högt.

Larma ambulans, angiv förtur = största brådska.

Ge akt på andningen. Om andningen avtar vid medvetlöshet, ge mun-mot-mun-andning.

8. Astma

Astma kan, men behöver inte vara allergiskt betingad. Vanliga allergen som kan framkalla ett astmaanfall är pollen, pälsdjur, damm, mögel, födoämnen. (Hos

fiskallergiska personer kan det i vissa fall räcka med lukten av fisk för att ett astmaanfall skall framkallas).

Förkylning och/eller ansträngning ökar alltid risken för astmaanfall.

Det syns inte alltid att ett astmaanfall är på väg. Eleven känner det mycket tidigare än någon annan ser det – lita på att det eleven säger är sanning.

Uppträd lugnt. Se till att eleven kan sitta i lugn och ro. Skydda henne/honom för nyfikna kamrater.

Tänk på att det är mycket ångestladdat att inte få luft.

Elever med känd astma har oftast läkemedel med sig i väskan eller i fickan – hjälp eleven att ta sin medicin.

Om anfallet inte släpper efter ett par inhalationer eller om det blir värre – meddela föräldrarna och se till att eleven kommer till sjukhus.

I svåra fall kan ambulans behövas.

Följ med eleven till sjukhus och invänta anhörigs ankomst.

9. Diabetes

En elev som behandlas för diabetes med insulin kan i vissa fall få s.k. känning. Det beror på att blodsockret blivit för lågt, ibland till följd av slarv med maten.

Eleven blir blek, kallsvettig, verkar okoncentrerad och orolig.

Ge snabbt smörgås och ett glas mjölk.

Skicka aldrig hem en elev med ”känning” utan tillsyn. Situationen kan nämligen bli värre och eleven kan bli medvetslös.

Vid medvetslöshet får man inte försöka ge eleven mat eller vätska. Larma i stället ambulans, angiv förtur = störst brådska.

10. Förgiftning

Om eleven svält lut, syra eller fotogen och andra petroleumprodukter måste man undvika kräkning.

Ge om möjligt ett glas mjölk att dricka.

Forsla eleven snabbt till sjukhus.

I övriga fall kontakt Giftinformationscentralen för besked eller larmtelefon 112. Om eleven är medvetslös handlar man enligt råden i avsnittet om medvetslöshet. Försök alltid få tag i det preparat eller ämne som eleven blivit förgiftad av och sänd med det till sjukhus.

11. Främmande kropp i luftvägarna

Matbit, tuggummi osv. kan råka fastna i luftvägarna, vanligen vid stämbanden. Då uppstår en kramp kring den främmande kroppen. Krampen släpper efter någon minut, men under denna tid har eleven blivit blå i ansiktet genom andningshindret.

Vänd upp och ned på eleven och dunka i ryggen mellan skulderbladen.

Eller gör en snabb sammanpressning av bröstkorgen. Lagg dina armar bakifrån under elevens armar – runt bröstkorgen. Pressa samman bröstkorgen i en snabb rörelse.

Antingen kommer den främmande kroppen ut igen eller också åker den ned i ena lungan, vilket ändå gör att eleven börjar andas igen. Eleven skall snabbt föras till sjukhus.

12. Hjärnskakning

Om eleven fått slag mot huvudet kan detta leda till hjärnskakning.

Om en stunds medvetslöshet, kräkningar, svår huvudvärk eller känsla av yrsel och dubbelseende inträffar skall eleven forslas till sjukhus.

Om eleven är medvetslös under längre tid handlar man enligt råden i avsnittet om medvetslöshet.

Om eleven endast klagar över lättare huvudvärk kan man avvakta och observera eleven någon timme.

Man skall meddela föräldrarna om att eleven fått slag mot huvudet och att eleven skall söka sjukhus vid försämring eller kräkningar.

13. Blödning

Risk för blodsmitta finns alltid. Använd därför handskar vid all kontakt med blod.

Den blödande kroppsdelens bör hållas högt. Om blödningen är häftig kan man trycka med ett finger mot det blödande kärlet, eller lägga tryckförband om man har tillgång till det. Större sår bör om möjligt täckas med sterilkompress under transport till läkare.

Vid mycket stora blödningar minskar blodvolymen i kroppen så snabbt att chock uppstår. Eleven blir blek, kallsvettig, pulsen blir snabb och andningen blir snabb och ytlig. Försök att stoppa blödningen på något sätt. Lagg eleven ned på sidan något framåtlutad. Man skall inte ge att dricka.

Larma ambulans. Angiv förtur = största brådska.

Vid slag mot buken, t ex när man fått ett cykelstyre mot magen, kan ibland mjälten brista. Då uppstår en kraftig blödning i bukhålan och eleven kan snabbt bli medvetslös. Eleven måste då snarast komma till sjukhus.

Vid näsblod skall eleven sitta upp, gärna lätt framåtböjd. Man trycker med ett finger från sidan mot näsborren. Håll kvar detta yttre tryck under 5 – 10 minuter. Har näsblödningen inte upphört på denna tid bör eleven forslas till läkare.

14. Skelettskada

Vid benbrott skall man undvika att ändra läget av skadade kroppsdelar. Misstänker man brott på ryggraden får man inte alls flytta på den skadade, då det finns risk för att ryggmärgsskada uppstår.

Försök under alla omständigheter aldrig att lyfta en elev som inte kan stå eller gå om det kan misstänkas att något ben är brutet. OM det behövs, släpa hellre undan eleven med hjälp av en filt eller rock. Låt ambulanspersonalen ta ansvaret för hur eleven skall flyttas.

15. Brännskada

Vid mindre brännskador: Spola kallt vatten på skadan. Täck ev. med sterilförband.

Vid större brännskador: Se till att eleven kommer till sjukhus.

16. Köldskada

Begränsade köldskador behandlar man bäst genom att värma den frusna kroppsdelens i kroppsvarmt vatten. Det är inte lämpligt att värma kroppsdelens på annat sätt och det är fel att gnida med snö. Vid allmän förfrysning måste eleven snabbt komma till sjukhus. Ge gärna varm dryck om eleven är vid medvetande.

17. El-olycksfall

Försök få bort eleven så snabbt som möjligt från strömkällan. I fuktiga utrymmen finns risk för att man själv kan bli elektriskt ledande. Om eleven är medvetlös handlar man enligt råden i avsnittet om medvetlöshet. Om eleven inte blivit medvetlös skall han ändå föras till sjukhus för kontroll.

18. Ögonskada

Om eleven fått syra eller lut i ögat måste man skölja omedelbart med mycket vatten. Håll huvudet under vattenkranen och spola flera minuter. Sänd därefter eleven omedelbart till ögonjour.

Om eleven fått slag mot ögat och klagar över dimsyn eller suddig syn, om ögat är rött eller om det skaver och värker skall eleven sändas till ögonjour.

Om symtomen inte är så allvarliga skall man ändå meddela föräldrarna om slaget mot ögat och uppmana dem att söka ögonjour vid försämring.

Om eleven fått skräp i ögat som man på enkelt sätt inte kan få bort skall eleven sändas till ögonjour.

19. Tandskada

Försök att sätta tillbaka tanden på sin plats så fort som möjligt. OM tanden är nedsmutsad, kan man först suga bort smutsen eller spola av tanden några sekunder under rinnande vatten, innan man sätter tillbaka den. Håll tanden på sin plats med lätt fingertryck och kontakta därefter tandläkare. Observera att mjölkänder inte skall sättas tillbaka.

Om det inte går att sätta tillbaka tanden kan man förvara den på något av följande sätt: i munnen, t ex mellan underkäksframtänderna och läppen, i fysiologisk koksaltlösning, i mjölk, som är ett bra förvaringsmedium om transporten till tandläkaren beräknas ta lång tid (mer än en timme). Observera att vanligt kranvatten är olämpligt som förvaringsmedel för tanden.

Varje större våld mot munnen kan medföra tandskada och eleven skall vid besvär undersökas av tandläkare.

20. Utbrott av Legionella

Vid misstanke om utbrott av legionella skall de rutiner som finns för fastighetsägaren beträffande egenkontroll följas. Se särskilt rutiner för varmvattentemperatur (bil. 1).

Praktiska åtgärder

a) Livshotande tillstånd

1. Handla omedelbart enligt ovanstående medicinska råd
2. Tillkalla närmaste vuxna personer som hjälp
3. Larma ambulans. Ange förtur = största brådska.
Larmtelefon 112
4. När ambulansen anlant, överlåt omhändertagandet på ambulansbesättningen. Följ med transporten till sjukhus.
5. Låt meddela förälder om situationen, om vart eleven förts och uppmana dem att genast bege sig dit. Stanna kvar på sjukhuset tills anhörig anlant.
6. Meddela rektor.

b) Inte livshotande tillstånd som bedöms behöva akut läkarvård, ambulanstransport bedöms nödvändig.

1. Vidtag åtgärder enligt ovanstående medicinska råd.
2. Underrätta anhörig.
3. Beställ ambulans.
4. Meddela rektor.
5. Om anhörig ej hunnit anlända, följ med i ambulansen och stanna kvar på sjukhuset tills anhörig anlant.

c) Inte livshotande tillstånd, som bedöms behöva akut läkarvård, ambulanstransport bedöms inte nödvändig.

1. Vidtag åtgärder enligt ovanstående medicinska råd.
2. Underrätta anhörig.
3. Om anhörig ej hunnit anlända skall vuxen följa med eleven till läkare. Begär kvitto vid taxifärd. Skolförsäkring svarar för kostnaden.
4. Lämna inte eleven förrän anhörig tagit över ansvaret.
5. Meddela kansliet om någon från skolan följer med eleven.

Slutord

Ingen kan begära att du skall kunna handla professionellt i en akut situation. Med sunt förnuft och medmänsklighet och förhoppningsvis med hjälp av dessa små medicinska råd tror jag ändå att vi kan hjälpa de elever som råkar ut för akut sjukdom och svårare olycksfall. Allra sist, vi måste alla hjälpas åt att förebygga olycksfall i skolmiljön.

Dödsfall, Elev

Akut
 Någon ur krisgruppen kontaktar familjen alternativt blir skolan uppringd av anhörig. Ta reda på så mycket fakta kring händelsen som familjen vill ge. Samråd med anhöriga hur den/de mest berörda skall informeras. Fråga då samtidigt hur familjen vill att man skall informera elever, personal och ev. övriga (t ex föräldrar). Ta reda på eventuella kompisar som kommer att reagera särskilt starkt.

Handlingsplan	Ansvarig	Åtgärdat
<ul style="list-style-type: none"> • Sammankalla hela eller delar av krisgruppen. • Krisgruppen samlar berörd personal, informerar och ger tillfälle till frågor. • Två ansvariga utses för vidare information till klasserna. • Informera eleverna. Tänd ett ljus och börja med att tala om vad som har hänt vem. Se till att den andra vuxna är i närheten för att ge akt på elevernas reaktioner. Våga visa egen sorg men förlora inte kontrollen. • Ha klassen samlad under resten av skoldagen och gör något tillsammans. Lämna inte eleverna själva på raster etc. • Lämna ut en kort skriftlig information om vad som hänt till eleverna att lämna till sina föräldrar. • Någon av de ansvariga kontaktar hemmet och tar reda på tid för begravning. Ta reda på hur de ställer sig till personal och elever som vill vara med på begravningen, så dessa kan informeras. 	Rektor	
Respektive klasslärare/klassföreståndare kontaktar föräldrar till de elever som inte är på plats den dagen. Ge aldrig ett dödsbud till en elev per telefon.	Klasslärare/ Klassföreståndare	
En ansvarig utses för information till personalen och övriga elever. Lektioner den närmaste tiden måste få brytas om frågor eller sorgreaktioner kommer upp.	Rektor	

Utföra	Ansvarig	Åtgärdat
* Flaggan skall hissas på halv stång efter elever och personal informerats samt under begravningsdagen. <ul style="list-style-type: none"> • Minnesstund skall hållas. Tag ev. hjälp av diakon/församlingspräst. • Krans skall skickas till begravningen. • Representanter från personal bör delta i begravningen. 	Vaktmästare Rektor Kansliet Skolledning/klasslärare	

Dödsfall, Personal

Akut
 Skolan blir uppringd av anhörig. Ta reda på så mycket fakta kring händelsen som familjen vill ge. Samråd med anhöriga hur den/de mest berörda skall informeras. Fråga då samtidigt hur familjen vill att man skall informera personal, elever och föräldrar.

Handlingsplan	Ansvarig	Åtgärdat
<ul style="list-style-type: none"> • Informera rektor om händelsen. • Skolledningen ordnar information till hela personalen. • Skolledningen kontaktar den personal som ej är på skolan den dagen. • Klasslärarna informerar eleverna klassvis. I möjligaste mån sker undervisningen enligt planering resten av dagen. • Klasslärarna kontaktar föräldrar till de elever som ej är på skolan då informationen ges. • Skolledningen ser till att ett brev går hem till elevernas föräldrar med en beskrivning av vad som hänt. 	Kontaktad Rektor Rektor Klasslärare/ Klassföreståndare Klasslärare/ Klassföreståndare Rektor	

Utföra	Ansvarig	Åtgärdat
* Flaggan skall hissas på halv stång efter elever och personal informerats samt under begravningsdagen. <ul style="list-style-type: none"> • Minnesstund skall hållas. Tag ev. hjälp av diakon/församlingspräst. • Krans skall skickas till begravningen. • Representanter från personalen skall delta i begravningen. 	Vaktmästare Rektor Kansliet Skolledning	

Dödsfall, Elevs familjemedlem

Akut

Skolan blir uppringd av anhörig. Ta reda på så mycket fakta kring händelsen som familjen vill ge. Samråd med anhöriga hur den berörda skall informeras.

Dödsbud bör inte meddelas per telefon. Om den anhörige själv vill underrätta eleven får den anhöriga komma och hämta eleven. Blir det nödvändigt att skolan underrättar eleven, följ instruktioner nedan:

- Hämta elevens klasslärare och informera om vad som hänt.
- Klassläraren hämtar eleven. Samtalet bör äga rum på ostörd plats.
- Budskapet skall förmedlas öppet och rakt på sak men med tid för mental förberedelse. Exempel: ”Jag har något tråkigt att berätta för dig. På väg till skolan råkade din äldsta bror ut för en olycka. Ambulans och läkare kom snabbt till platsen, men trots att de gjorde allt vad de kunde gick det inte att rädda hans liv. Han dog på vägen till sjukhuset.”
- Se till att någon följer den drabbade hem om inte anhörig kommer och hämtar. Fråga då samtidigt hur familjen vill att man skall informera elever, personal och ev. övriga (t ex föräldrar).
- Sammankalla hela eller delar av krisgruppen.

Steg 2

Krisgruppen samlar berörd personal, informerar och ger tillfälle till frågor. Viktigt att informera hur den drabbade skall bemötas när han/hon kommer tillbaka.

Checklista

Informera	Ansvarig	Åtgärdat
All personal informeras om vad som hänt och hur vi skall agera.	Rektor	

Tänk på att arbetskapaciteten hos drabbad elev kan vara nedsatt en lång tid efter händelsen. Fråga eleven om det är OK att vi ibland frågar hur han/hon mår och känner sig.

Brand och explosion

Vid utrymningslarm skall skolan alltid utrymmas!

Akut

Utföra	Ansvarig	Åtgärdat
Den som upptäcker brand larmar internt via larmknapp samt brandkår	Den som upptäcker brand	
Lokalerna utrymmes enligt utrymningsplan	Alla	
Den som är vid brandplatsen försöker om möjligt bekämpa eller begränsa branden.		
Ansvarig möter brandkår vid infart.	Vaktmästare	
Undervisande lärare kontrollerar närvaron i sina grupper.	Undervisande lärare	
Mediakontakt sköts av skolledningen.	Rektor	

Olycka med många inblandade – upprättande av kriscentral

<p>Akut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sammankalla krisgruppen • Upprätta en kriscentral i rektors rum som förutom krisgruppens medlemmar skall innehålla: Telefoner   Blädderblock och pennor   Blanketter för registrering av samtal   Radio och ev. TV • Upprätta kontakt med andra som kan stödja och hjälpa, t ex socialtjänsten och kyrkan. • Massmedia får endast ha kontakt med rektor eller dennes ställföreträdare.
--

Checklista

Handlingsplan	Ansvarig	Åtgärdat
Informera katastrofledningsgrupp om att vi behöver hjälp	Krisgrupp/rektor	
Informera polisen om vilka som är inblandade i olyckan. Polisen kontaktar deras anhöriga.	”	
Bemanna telefonerna. Alla inkommande samtal registreras på speciell blankett.	”	
Några ur personalen går runt och informerar lärarna i klasserna om vad som hänt. Dessa informerar i sin tur eleverna. Lärarna tar hand om dessa elever resten av skoldagen. Ingen elev får lämna skolan utan att först kontakta förälder samt meddelar ansvarig lärare.	”	
Se till att det finns personal som tar hand om föräldrar som kommer till skolan.	”	
Se till att det finns personal som hjälper till att återföre barnen med sina föräldrar.	”	
Se till att det finns personal som tar hand om föräldrar i kris. Ett centrum för krisrådgivning.	”	
Två personer ur krisgruppen beger sig till olycksplatsen. Dessa rapporterar kontinuerligt till kriscentralen vad som händer på olycksplatsen, vilka som förts till sjukhus, vilka som är oskadda etc.		
Uppföljning och efterarbete.		

SOS alarmering – ring 112

Övergrepp, t ex misshandel

Akut Om elev eller personal utsätts för misshandel under skoltid: Kontakta anhörig. Kontakta läkare för behandling och eventuell dokumentation.
--

Checklista

Ansvarsfördelning	Ansvarig	Åtgärdat
Polisanmälan skall alltid göras vid misshandel.	Rektor	
Kontakta anhörig för att få veta hur mycket information de vill skall lämnas till elever om det som hänt.	Rektor	
Informera all personal	Skolsköterska/rektor	

Hot

Ett uttalat person- eller bombhot skapar en svår och dramatisk situation. Eftersom hotet kommer överraskande, och tiden för motåtgärder som regel är kort, blir det svårt att improvisera.

Handlingsplan vid telefonhot

All personal

- Var lugn och vänlig.
- Avbryt inte.
- Försök få hotaren att hålla samtalet igång.
- Fyll i checklista för telefonhot (nästa sida) – gärna under pågående samtal.
- Lägg inte på luren, samtalet kanske kan spåras.
- Meddela omgående någon ur krisgruppen.
- Upptäcks ett misstänkt föremål (väska, paket, brev) så vidrör aldrig föremålet.
- Ta reda på om föremålet tillhör någon kollega eller besökare.
- Vid upprepade hot kan man hos Telia lägga in spårning av samtal under exempelvis en 14-dagars period.

Krisgrupp

- Larma polis och följ polisens instruktioner
- Vid utrymning – utrym enligt utrymningsplanen.
- Kontrollera att lokalerna är tomma.
- Möt och rapportera till polisen.
- Håll personalen informerad.

Åtgärder vid bombhot

- Försök uppehålla den som ringer med samtal så länge du kan och ge tecken åt andra vad det handlar om.
- Någon ringer polislarm 112 och lämnar adressen. Följ polisens råd och anvisningar.
- Meddela snarast krisgruppen.
- Utrym skolan enligt utrymningsplanen för brand, och invänta polis på angiven uppsamlingsplats.
- Se noga till att ingen blir kvar i huset. Lås!

Använd checklistan!

SOS alarmering – ring 112

Checklista vid telefonhot

**PÅKALLA UPPMÄRKSAMHET ATT SPÅRA SAMTALET.
SPÅRNING RING 0522-94 894 eller 112 (begär spårning av samtal).**

Allmänna råd:

Var lugn och vänlig. Försök fördröja samtalet. Låtsas att du inte uppfattat samtalet. Uppehåll och utfråga den som hotar. Ge uttryck för samarbetsvilja. Försök utröna om hotet är allvarligt menat.

- Tidpunkt när samtalet kom _____ Datum _____
- Mottaget av _____ Telefon _____

Se till att telefonlinjen hålls öppen. Lägg ej på luren sedan samtalet avslutats.

Fråga hotaren om följande:

När kommer hotet att verkställas?

Mot vem?

Ligger någon särskild organisation bakom hotet?

SOS alarmering- ring 112

Skadegörelse

Akut

Minska olycksrisken	Den som upptäcker skadan
Kontakta vaktmästaren	Den som upptäcker skadan
Polisanmälan	Rektor

Efterarbete

Checklista

Utföra	Ansvarig	Åtgärdat

SOS alarmering – ring 112

Massmedia

- **Det är endast rektor som får uttala sig till massmedia.**
- **Vid en större olycka med många inblandade tar kommunens krisgrupp alla mediekontakter.**

SOS alarmering – ring 112

Ovälkomna besökare

- **Besökare i skolan skall anmäla sig på kansliet.**
- **Vuxen som träffar på okända personer inom skolan tar kontakt och efterfrågar ärende samt hänvisar till kansliet.**
- **Iakttag personerna för senare signalement och identifiering.**
- **Om avhysning ej åtlöds – kontaktas polis av rektor.**

SOS alarmering – ring 112

Delegationsförteckning

Vid kris inträder följande delegationsordning:

Rektor	Charlotta Andersson
Krisgrupp	Agneta Laudon (m.fl)
Annan	Ledamöter KIS - ledningsgrupp

*överlåts åt ny rektor att besluta om.

SOS alarmering – ring 112

Förebygga olyckor

Åtgärd	Ansvarig
Brandövning en gång per termin	Vaktmästare/skyddsombud
Kontinuerlig utbildning i brandskydd personal och elever	Skyddsombud och resp. klasslärare/klassföreståndare
Information om utrymningsplaner, brandutrustning, larmknappar till nyanställd personal	Rektor
Brandförsvaret kontrollerar utrymningsplan och släckare	Skyddsombud/vaktmästare
Förbandslådor skall finnas lättillgängliga i kansliet	Kanslist
Skyddsronder med skyddsombuden en gång per år	Rektor/skyddsombud/vaktmästare
Personalutbildning första hjälpen	Rektor
Vid olyckor skall området spärras av med avspärrningsband som finns hos vaktmästaren	Vaktmästare

SOS alarmering – ring 112

Råd till enskild hjälpare vid psykisk krisreaktion

Några allmänna råd till den som ger den första hjälpen till personer som drabbats av en psykisk krisreaktion:

- Ett lugnt och vänligt men bestämt uppträdande är ett bra förhållningssätt.
- Tala om vem du är och gör klart för den drabbade att din hjälp är menad som ett erbjudande.
- Ge den drabbade vila och värme.
- Bistå med varm dryck om det fysiska tillståndet tillåter detta.
- Lämna inte den drabbade ensam.
- Lyssna till den drabbade mer än du själv talar.
- Inrikta samtalet på den drabbades aktuella symptom och problem.
- Ge korrekt information. Dementera rykten. Var ärlig mot den drabbade.
- Hjälプ den drabbade att se realistiskt på situationen. Försök att korrigera missuppfattningar och förvrängningar.
- Förmå den drabbade att acceptera och motta hjälp.
- Acceptera känslor och låt den drabbade fritt uttrycka dessa.
- Förstå din begränsning som hjälpare. Ge hjälp till självhjälp.

SOS alarmering – ring 112

Blankett för utflykt/studiebesök

Bifoga klasslista eller likvärdig information med vilka elever som är med

Klass/grupp: _____

Ansvarig: _____

Övriga vuxna: _____

Utflyktsmål: _____

Resväg: _____

Datum/Tider: _____

Vi har telefon med oss, tfn. nr.: _____

Övriga upplysningar: _____

Ifylles och lämnas till kansliet

